

Toegang tot het wezen van alles

Hier volgt gedicht 45 uit de gedichtenbundel *De Deugdelijke Weg volgens de Oude Wijze*, een vertaling van *Lǎozi zhī Dé Dào Jīng* 老子之道德經 uit het oude China. Dit gedicht gaat over *dào* 道 *de durende oersprong* van heel het al. Dit is een kerngedicht en is in de latere versie (de *Dào Dé Jīng* 道德經) daarom waarschijnlijk het eerste gedicht geworden.

Deze vertaling is gedaan per strofe – voor behoud van de poëtische ervaring bij het oplezen en, zoals in de oorspronkelijke tekst, opeenvolgend zonder enig leesteken:

Dào dào 道	juist steeds zonder begeerte gù cháng wú yù 故常無欲
het gebruikelijke dào kě dào 可道	ziet men het wezen yǐ guān qí miào 以觀其妙
is niet het altijd durende dào fēi cháng dào 非常道	steeds met begeerte cháng yǒu yù 常有欲
benoemen míng 名	ziet men er de grens yǐ guān qí jiǎo 以觀其徼
het gangbare benoemen kě míng 可名	beiden cǐ liǎngzhě 此兩者
is niet het altijd durende benoemen fēi cháng míng 非常名	zijn in oersprong gelijk tóng chū 同出
niet noembaar wú míng 無名	in naam verschillend ér yì míng 而異名
is de oersprong van hemel en aarde tiān dì zhī shǐ 天地之始	die gelijkheid heet duister tóng wèi zhī xuán 同謂之玄
noembaar yǒu míng 有名	het duisterste van het duistere xuán zhī yòu xuán 玄之又玄
is de moeder van de tienduizenden dingen wàn wù zhī mǔ 萬物之母	is de toegang tot het wezen van alles zhòng miào zhī mén 眾妙之門

Wij mensen zijn spirituele wezens met een aardse ervaring. Ons bewustzijn is eendeloos (onsterfelijk) en onze ziel reikt voorbij dit ene leven hier en nu. Liefde is onze levenskracht en maakt het mogelijk om in harmonie te leven met elkaar en met de natuur. Naast je oorspronkelijke zelf ontwikkeling je een kunstmatig gevormd ego, en die kan dit behoorlijk frustreren.

Dào 道 is hier een oud kernbegrip uit de Chinese cultuur, dat eigenlijk niet te vertalen is. Het geeft iets aan wat nagenoeg niet onder woorden gebracht kan worden. Als je het toch probeert, en er een woord voor zoekt met de juiste betekenis, dan schiet je altijd tekort. Laat staan, dat je bij een vertaling een juiste keuze kunt maken. Daarom heb ik bij het vertalen van deze poëtische tekst steeds *dào* 道 onvertaald gelaten. Zo ook bij dit kerngedicht uit deze gedichtenbundel.

Er is wel een omschrijving te geven van dit kernbegrip, zoals ik al in een voorgaande aflevering van dit blad heb gegeven: *Dào* 道 is 'Weg', de Weg van het heelal, de natuurlijke Weg, de wijze waarop het universum verandert, het spontane proces, de onderstroming in de verandering van alle dingen. Dat is de natuurlijke Weg, waar je je één mee kunt voelen. De Weg, die je in het dagelijks leven kunt volgen. De wijze waarop je de dingen doet in je leven, kun je richten naar deze Weg. *Dào* 道, als de Weg, is niet een nauwkeurig omschreven route, die je kunt volgen. Het is ook geen filosofisch beginsel, aan de hand waarvan je een nauwkeurige omschrijving kunt geven van de werkelijkheid. Nee, *Dào* 道 gaat alles te boven. Het woord *Dào* 道 is enkel gekozen bij gebrek aan beter. In een poging een aanduiding te vinden voor het onnoembare, om er toch over te kunnen praten, heeft men gekozen voor dit begrip *Dào* 道. Wetende dat het *altijd durend* is en daardoor niet echt goed te beschrijven. De betekenis ervan is voor ons – nu hier levend – slechts intuïtief te herkennen.

Hetzelfde geldt voor het benoemen van dit *altijd durende*. Een van de manieren waarop wij mensen met elkaar kunnen communiceren is verbaal, door middel van woorden. Maar die woorden zijn een abstractie van de werkelijkheid. Ze vormen een weergave, een beperking van wat er werkelijk aanwezig is. En die beperking neemt een heel groot gedeelte daarvan weg. Daar komt nog bij, dat wij met onze zintuigen sowieso maar een heel klein gedeelte kunnen waarnemen van alles dat er is in het heelal. Bovendien is het beeld dat wij hebben van de werkelijkheid voor een groot deel gevormd is door de cultuur waarin we opgegroeid zijn. Dit bepaalt bijna geheel hoe wij die werkelijkheid zien en hoe wij nieuwe (afwijkende) informatie verwerken. Ontbreekt er enige referentie, dan zijn wij niet in staat om het te omschrijven en is er dus verbaal niet goed over te communiceren. Er is een mysterieus, niet in woorden te vangen deel van die werkelijkheid, *dat niet alleen altijd durend is maar zelfs ook aan ons tijd-ruimte besef voorbij gaat*, dat daardoor niet direct te benoemen valt, maar wel essentieel is voor ons bestaan.

Dào 道 verwijst dus ook naar de *oersprong* van alle dingen, de 'oercreatie' *hùnyuán* 混元. Wij mensen zijn daar onderdeel van, of anders gezegd, wij nemen daar aan deel. De mate waarin je daarvan bewust bent hangt af van je wereldbeeld. Onder invloed van de ontwikkeling van het denken sinds de Verlichting in de westerse wereld, is er een scheiding gekomen in die verbinding met het geheel van de natuur. Rupert Sheldrake, een bioloog die heel bewust hiermee bezig is, schrijft hierover in zijn boek *Wetenschap en Spirituele Praktijk* en noemt dit de 'meer-dan-menselijke wereld'. Hij raadt de lezer aan om zich opnieuw hiermee te verbinden. Om zich bewust te zijn van het kunstmatig gevormde onderscheid van de menselijke en niet-menselijke natuur. Hij stelt: "Wij maken deel uit van de natuur. Wij zouden niet kunnen bestaan zonder de aarde, de zon, ons sterrenstelsel en de hele kosmos. De geschiedenis van ons sterrenstelsel gaat miljarden jaren terug en is gegrond in de evolutie van het heelal. We zijn ons ook bewust van onze afscheiding van de rest van de natuur. Er is een onderscheid tussen de menselijke wereld – onze sociale en economische omgeving, de talen en culturen die we erven, de huizen en steden waarin we wonen, de computerschermen waarmee we omgaan, de voertuigen

waarin we reizen – en de rest van de natuur. Er is duidelijk veel meer niet-menselijke dan gehumaniseerde natuur in het universum, inclusief miljarden sterrenstelsels buiten het onze.”¹ Vooral onder wetenschappers is die scheiding een maatstaf geworden: “De wetenschappelijke modellen lijken wel belangrijker dan de levende organismen zelf. En vervolgens hangen deze modellen af van fysische processen die wiskundig gemodelleerd kunnen worden waarna de wiskunde al snel de ultieme werkelijkheid lijkt. De levende natuur wordt vervangen door mentale abstracties, alleen te vinden in hoofden of in computersoftware. In feite bestaat begrip van deze wiskundige modellen slechts in een kleine minderheid van menselijke geesten, die van wiskundigen, wiskundig geschoolde wetenschappers en computerprogrammeurs. Toch is voor velen van ons een gevoel van directe verbinding met de meer-dan-menselijke wereld van enorm belang en helpt het ons spiritueel te inspireren.”²

De oersprong van hemel en aarde, van heel het al, is er zonder meer, is alom, is immer aanwezig. Het benoemen ervan is een communicatief gebeuren tussen mensen. De ‘oercreatie’ *hùnyuán* 混元 – die dit alles voortbrengt – is één, maar wat het voortbrengt is zo onnoemelijk complex, met zo’n oneindig aantal variabelen, dat het benoemen ervan ‘de tienduizenden dingen’ voortbrengt. De variaties zijn eindeloos.

Het willen benoemen, alles willen vangen in woorden, is een typisch menselijk streven, een begeerte. Maar die woorden zijn slechts menselijke begrippen waarvan de betekenis afhankelijk is van de afspraak die men daarover met elkaar vaststelt. Het gaat steeds om een abstractie, een weergave van de werkelijkheid en wordt dus kunstmatig gevormd. De mogelijkheden zijn daardoor begrensd. Dit inzicht doet je beseffen dat er een meer-dan-menselijke wereld is.

De ‘oorsprong’ *shǐ* 始 van het noembare en onnoembare is dezelfde ‘oercreatie’ *hùnyuán* 混元. Maar door het te willen benoemen brengt men een scheiding aan tussen wat het is zonder meer en de weergave daarvan in woorden. Dit levert onder verschillende mensen verschillende bewoordingen op, waardoor veel verwarring kan ontstaan. De Bijbelse mythe van de Toren van Babel verwijst hiernaar. Het streven van de mens om het oneindige van de *oercreatie* in woorden te willen bevatten levert niets dan spraakverwarring op.

Toch is die *oercreatie* een realiteit. Maar omdat die niet in woorden te vatten is, blijft het onnoemelijk duister. En juist daar, diep in het ‘duisterste van het duistere’ kun je intuïtief de ‘toegang tot het wezen van alles’ vinden. Die is te verkrijgen door de begeerte om alles te kunnen begrijpen en verklaren in het leven los te laten. Dit kan door meditatie. Daarbij laat je je gedachten voor wat ze zijn (geestelijke vormgeving) en centreer je in je lichaamscentrum achter je navel, je centrale ‘levenselixer-kweekveld’ *dāntián* 丹田. Door de ontspanning en het loslaten van je gedachten, die overigens soms ook niet van *je zelf* kunnen zijn, kun je innerlijk stil worden. Daardoor kun je ruimte geven aan je hart en dit ‘stilzitten’ *jìngzuò* 静坐 meer en meer met ‘hartintentie’ *xīnyì* 心意 gaan doen. Integreer je deze ervaring van het innerlijk stil worden met het beoefenen van *qigōng* 气功 en *tàijíquán* 太极拳, met andere woorden, kun je die meditatief doen, dan schep je daarmee tijdens die beoefening een verbinding met, en dus ook een ‘toegang tot het wezen van alles’.

¹. Rupert Sheldrake *Wetenschap en Spirituele Praktijk, Transformerende ervaringen en hun effect op ons lichaam, hersenen en gezondheid*, Obelisk Boeken, februari 2023, p. 62

² Idem p. 63